

Upravnik „Štajerca“, g. Unner je podal blagajniško poročilo. To poročilo je dokaz, da napredujemo v vsakem oziru in da dela danes „Štajerc“ že z velikimi svotami. Zbor je vzel poročilo na znanje.

G. dr. pl. Plachki je govoril o drugi točki „Prihodnje deželnozborske volitve“. Raztolmačil je natanko razmere in priporočal udeležbo pri volitvah. Tudi njegovemu govoru je sledilo živahno odobravanje. Shod je sprejel nato ednoglasno sledeči sklep: „Strankarskemu vodstvu se naroči, da izvrši vsa potrebna preddela za udeležbo naše stranke pri prihodnjih volitvah“.

O točki „Organizacijska, agitacijska in tiskovna vprašanja“ je govoril zopet g. urednik Linhart. Popisal je detajlno delo gledč zaupniške organizacije, nadalje delovanje tiskovnega društva „Štajerčeva“ in izdajo koledarjev ter knjižic. Nato je govornik kmetom razjasnil v slovenskem jeziku pomen našega gibanja. Opisal je tudi škandalozno postopanje hofrata Ploja. Kmetje so govoru burno odobraval in iz novega so se čuli ogorčeni klici: „Plojevci nas hočejo za norca imeti“.

Pri točki „Raznoterosti“ je govorilo več govornikov. Najzanimivejši je bil govor g. okrajnega načelnika Orniga. V nemškem in slovenskem jeziku je razjasnil nesramne laži Ploja in njegovih podprenikov. Obžaloval je živo, da more tak človek, ki je c. k. hofrat, doktor in bogve kaj vse, ki je še včeraj Ornigu roko stisnil in ki je obenem sošolec Orniga, na tako nesramni, perfidni način resnico pačiti. Z velikim ogorčenjem so poslušalci obsojali demagogično postopanje Ploja.

Na to se je predsednik v daljšem govoru, v katerem je zlasti važnost kmetkega stanu omenil, zahvalil za udeležbo in zaključil velevažni naš zbor.

Po strankarskem zboru se je pričel takoj drugi letni shod tiskovnega društva „Štajerca“. Podalo se je potrebna poročila. Na to se je ednoglasno sklenilo, da se vračuni za prvo leto za vsaki delež 6% obresti. To je pač najboljši dokaz, da naše tiskovno društvo lepo napreduje. Upamo, da dobimo vedno več članov in da bomo na ta način zamogli vedno več za našo stvar storiti.

Tako sta končala ta dva inenitna zborovanja. Udeleženci so nesli seboj vtis, da je „Štajerčeva“ napredna stranka edina in najmočnejša zaščita ter najpoštenjša zagovornica ljudskih pravic.

Zdaj pa zopet na delo! Vsi, ki znajo in hočejo napredno misliti, naj delujejo z nami in — bodočnost bode boljša!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor je sklican za 15. septembra. Zasedanje bode le kratko.

Razveljavljenje okupacije? Listi poročajo, da hočejo Mladoturki, ki so zdaj na krmilu, zahtevati razveljavljenje avstro-ogrske okupacije v Bozni in Hercegovini. Te dve deželi bi postali na ta način zopet popolnoma turški. Kaj

tudi žmetno z mladimi regirati, no strah pa je tudi dobra reč, brez kerega še mačka ne boga.

Tak je te bilo. Vučila sta se oneja tri leta, no sta bila oba en den frei. Pej, kaj je te lušno bilo, ki sta oneja ksela bila. Te sta oneja ne več bila kečkana al pa klapovuškana, zaslužila sta tudi nekaj; no tabak kaditi sta tudi smela. Oneja sta zaj na vse hūdo pozabila, sta previdla, kaj so mejstri prav meli, če so včasih hūdi bili, no sta oba potlej še dolgo pri njenih mejstrih po šterah šivat hodila.

Cejt je mino. Jožek no Dražek sta Joža no Draž gratala, že sta bila čez 20 let stara, mislila sta si da oneja mejstra gratata. Resen, Joža si je kūpio tiblo no laket, fingrot, škarje no igle je že prle meo. Draž pa si več ceaga kūpiti mogo, kajti on nūca vse forme šile, klešče no dreve. To drugo za obleč ma kmet, domačo platno, cviren se tudi doma naprede, druk, cajn al pa štof s firoj se pa kūpi. Za škorje tudi tak, svijski leder no drete ma kmet doma,

neki poreče, k temu naša vlada? Saj smo vendar milijone in milijone v te deželi vrgli...

Krvava Rusija. Ruski časopis „Rječ“ je sestavil statistične podatke o smrtnih obsodbah in usmrtnitvah, kolikor jih je mogel dobiti. Ta list je objavil sledeči pregled za prvo polletje 1908:

Smrtnih obsodb je bilo	
meseca januarja	116
„ februarja	122
„ marca	184
„ aprila	106
„ maja	217
„ junija	131
Skupaj	856

Usmrtili so pa, kolikor se more natančno dokazati

meseca januarja	43
„ februarja	56
„ marca	47
„ aprila	49
„ maja	81
„ junija	54
Skupaj	330 oseb.

A ta statistika je pomanjkljiva. Mislilo bi se po navidezno malem številu justifikacij, da je car pomilostil toliko oseb. Toda politični zločinci se na Ruskem le redkokdaj pomiloste. Ampak poročanje o izvršenih smrtnih obsodbah je tako pomanjkljivo, da se ne more sestaviti popolnega pregleda. Obsodbe same pridejo še navadno v javnost, četudi ne vselej, o izvršitvah se pa izve prav malo. Včasih se poroča, da je car potrdil toliko in toliko smrtnih obsodb, potem pa nastane molk. Navadno se usmrčujejo obsojenci v temni noči, kje zunaj mesta in živ krst ne izve, kaj se je zgodilo. Ministrski pomočnik Makarov je moral priznati, da vlada sama ne ve, koliko smrtnih obsodb se izvršuje vsak dan. Po posameznih mestih se dele sodbe za prvo poletje tako: V Varšavi je bilo obsojenih 150, v Kijevu 91, v Rigi 83, v Odesi 50, v Petersburgu 47, v Moskvi 39, v Jekatarinoslavu 36, v Revalu 34, v Harkovu 24, v Parni 23, v Vilni 21 oseb i. t. d. Usmrtilo pa se je: V Varšavi 46, v Lodu 36, v Kijevu 30, v Odesi 27, v Kazanu 18, v Jekatarinoslavu 18, v Rigi 17 oseb i. t. d. Stoljpin in njegovi tovariši bi radi dopovedali svetu, da je na Ruskem sedaj konstitucionalno življenje. Če bi bilo res; se ne bi toliko morilo. In s tako divjaško vlado se bratijo naši prvaški odrešeniki!

Kdo še ni naročil „Štajerčev“ kmetski koledar?!

Dopisi.

Iz občine Terbegovske pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Tudi pri nas je letošna suša napravila veliko škode. Pomanjkanja ne trpijo samo ubogi ljudje in živina, temveč tudi revne ptice, kod vrabci itd. Te uboge sirotice so ob tem času drugih let čverčele po prosu ter stvarniku de-

podplate, čavle, klince no pop, al če se oglavi na biks nūcajo, tudi kmet kūpi.

Resen, zaj sta Joža sabolski, no Draž šoštarski mejster. Šla sta vsaki svojim ceogom na štero šivat. Joža je šivo robače, bregūše, silkje, hlače, pruslike, no še za ženske, rokavce, jajnke, unteršice, pa tudi surko, no včas, še je kakšo frtošnjačo, fūrtoh, al pa svilnati robez zarobio. Draž pa je šivo navadno za vsaki den škorje z biksanimi sarami, no tudi lepe punčube. On je tudi mogo rastrgano obūtalo zakrpati no potumplati.

Dostakrat se je trofilo, da sta se Joža no Draž pri enem kmeti na šteri zišla. Oneja sta bila vrla meštra, sta flisih šivala, no sta se dostakrat pogučavala, kak je jima prle v vūki no po drugih šterah šlo. Dobra prijatela sta oneja bila, vesela pri šivanji, no sta si dostakrat kakšo lepo popevko zapojevala al pa lepo vižo zafūčkala, no prav dobro je jima šlo.

lale slavo. Letos pa, ker prosa ni, so se ti revni ptički preselili v hosto zraven predstojnikov hišo ter pojejo to-le pesem:

Čudne se v občini reči godijo
Hišo predstojnika žandarji klopijo
Ukaz njemu kažejo taki,
Da predelj mora odpreti se vsaki.

Oče predstojnik debelo gledijo,
Zakaj nek gospodje mu mir kalijo?
Prijateljji preje zmiraj smo bili,
Zakaj ne bi ostali tudi še v sili?

Ugovor nobeden nič ne pomaga,
Obleka vojaška preveč je draga —
Lepa res so suklena krila rudeča
Ali ječa je huda in kaša zlogeča.

Kdor obleko vojaško hoče nositi,
Mora vojak aktiven biti;
Nositi blago vojaško sumljivo,
Predstojniku nikakor ni dopustljivo.

Ker je pred par dnevi dež zopet zemljo namočil in imamo upanja, da bodo vrabci, kateri tak lepe pesmi pojejo, za slučaj ko se bodo najedli dobrega prosa, še lepše peli, Vam gosp. urednik obljubim, da Vam bom tudi dalje to pesmico poročal. — Vi gospod vladar strigovske grabe pa ste opozorjeni, da predstojništvo kak najpreje mogoče taki osebi izročite, pri kateri ne bo potrebno hiše preiskovati. Drugač pričakujete punt cele občine. Na svidenje.

Čateske toplice (in njih nadzornik). Ljubi Štajerc! Če ti je le kaj mogoče in ako imaš le malo časa, podaj se v Čateske toplice z ostro krtačo in okrtajci dobro lepega nadzornika gosp. Zupana, učitelja na slov. šoli v Brežicah. Ta gospodek ti je tako prost, da bi si človek lahko mislil, da je kaki pekar ne pa učitelj. Opazil sem namreč, da so nekogi ljudje boljšega stanu ustmeno, drugi pismeno prosili 14 dni poprej, da jim preskrbi sobe na vznožju, ker ne morejo po stopnicah hoditi. Ali kaj je bilo? Vse se je na najbolje obljubilo, kakor je tudi „Narodni List“ raztrobil: dobra postrežba, po zahtevi stanovanje itd. Ali glej, čez 14 dni pridejo tja, jim odkaže s prostimi besedami stanovanje v prvem nadstropju; po ugovoru zopet to se je gospodek razrdil in rekel: ako jim ne ugaja, naj pa grejo v 20 minut oddaljen znameniti hotel Grič! V obljubljenem stanovanju so bile že namreč neke frajlice iz Zagreba ali od kje. Kaj porečeš, ljubi Štajerc, k temu; da bi oslabeli ljudje hodili v 20 minut oddaljeni „Grič“ k počitku, ako še čez par stopnic priti ne morejo? Ali še bolj je treba v delo vzeti njegovega zdravnika iz Samobora, kateri vsacega vpraša, koliko rogov da si bode dal nastaviti, brez da bi ga preiskal, ima li kaj krvi ali ne; tako se je pred par dnevi neki ženi zgodilo, katera ga vpraša: koliko hočeš pa imeti? Žena reče: mislim da bode deset zadržovalo. Nato on: Vam tudi lahko več; je videl da je precej debela. In res je noseka deset nastavil rogove, ali žalibože, še kaplje krvi ni prišlo, ker ima žena vodeniko. Ali ni to mesarsko delo? Sramota! Gosp. nadzornik pa se naj opraviči in opere svojih grehov, kajti snovi še imamo dovolj tudi od njegovega poučevanja v šoli in od njegovega cucka. Za sedaj dovolj, prihodnjije več.

Opazovalec.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Dolgo trajajoča suša nam je nektre poljske pridelke letos popolnoma uničila. Sami ne bomo imeli živeža, otroci bodo gladovali, kaj pa bode uboga živina brez krme? Kje naj dobimo rešitev, denar, da si v tej hudi stiski pomagamo? Res huda prihodnost na spomlad nas čaka. — Opozarjamo našega gosp. dehanta Cača, naj opusti letošnjo jesensko zbirco, naj pa tudi blagovoli na spomlad reveže, kateri so v resnici najbolj revni v naši fari podpirati, posebno uboge zastradane otroke. Ta častiti g. Caf za gotovo soditi razmere med bogatinom in siromakom. Ko je prišel kot kaplan k nam, je bil res reven, brez živine, brez voza in brez šparkasinih bukvic. Ker je bil ubogec, smo mu radi darovali, da si je nekaj opomogel. Oglejmo si tega gospoda z zlato verižico sedaj. Pelje se v vsaji kočiji z dvema črniima galuma, kak grof Bumbel. Denarjev ima da sam ne zna koliko, potem pa mu moraš plačati vse, kar stori za tebe. Sfehtari po fari kar si pridelal. Dosedaj še za male prasce ni fehtal, da bi si je stajoj